

Mail aan de redactie van het VARA-programma Vroege Vogels dd.13 februari 2011

Geachte redactie,

Wij hebben met stijgende verbazing geluisterd naar uw uitzending d.d. 13 februari jl. waarin de heer Jeroen van der Sluijs zijn mening gaf over de oorzaak van bijensterfte. Het eenzijdig benaderen van het probleem zoals Van der Sluijs doet houdt een groot gevaar in zich. Allereerst moet worden opgemerkt dat er geen wetenschappelijk rapport is dat de imidacloprid aanwijst als de belangrijkste oorzaak van bijensterfte in de wereld. Ook wij beseffen dat imidacloprid (en andere middelen) bij ondeskundig gebruik een gevaar voor veel levend organisme is.

In ons standpunt d.d. 3 juni 2009 geven we dit ook aan (zie bijlage). Wij hebben nog geen informatie die ons er toe aanzet dit standpunt te wijzigen. Bijen die in direct contact komen met hoge concentraties imidacloprid sterven binnen enkele minuten. In de praktijk komt dit echter nergens voor. Door verkeerde berichtgeving worden de belangrijkste oorzaken van bijensterfte genegeerd.

Bijensterfte is een complex probleem waarover de gehele wereld onderzoek naar wordt gedaan.

Vaststaat dat in het complex van oorzaken twee belangrijke factoren een rol spelen:

Het ene is de besmetting met de parasiet *Varroa destructor*, een mijt die leeft van het bloed (hemolymfe) van bijenlarven en ze ernstig vermindert, waardoor zij nauwelijks levensvatbaar zijn. De conditie van het gehele bijenvolk wordt aangetast. Daarnaast brengt de varroamijt bij het consumeren van bijenbloed bacteriën en virussen over op de bijen. Het is dus van het grootste belang dat de imker oordeelkundig deze varroamijt bestrijdt. Daarover wordt hij door onze organisatie geadviseerd en door de wetenschappers van de groep Bijen@wur, onderdeel van Plant Research International van Wageningen Universiteit en Researchcentrum. De positieve effecten van vakkundige varroabestrijding zijn groot.

Naast de varroamijt is er nog een belangrijke oorzaak van bijensterfte. Bijen hebben gevarieerd voedsel nodig om zichzelf en haar jongen (larven) te voeden. Voor bijen en veel andere insecten, waaronder vlinders, is dit stuifmeel en nectar uit bloemen. Voor bijen is stuifmeel van het grootste belang. Gevarieerd stuifmeel heeft een positief effect op de conditie van het bijenvolk en de individuele bij. Gevarieerd stuifmeel haalt de bij van bloemen in de natuur en in het openbaar groen.

U weet als geen ander dat de kwaliteit van de natuur achteruitgaat en dat gemeenten, provincies, waterschappen e.d. in veel gevallen onvoldoende hun best doen om hun groen insectenvriendelijk in te richten. Behalve de insecten, waarvan bijen een belangrijke bestuivende functie hebben, lijden ook kleine zoogdieren en vogels onder dit gebrek aan voldoende ecologisch verantwoord groen. De biodiversiteit gaat dus nog steeds achteruit.

De eenvoudige kringloop als voorbeeld is dat bijen bloemen van bloemplanten, bomen en struiken bestuiven. Deze vormen vruchten en zaden die worden gegeten door vogels en kleine zoogdieren, die op hun beurt weer als voedsel dienen voor roofdieren waaronder roofvogels.

De verantwoordelijkheid voor verantwoord groen ligt bij overheden en bezitter/beheerders van dit groen. De diverse afdelingen van de NBV proberen de beleidsmakers te beïnvloeden om in hun plannen rekening te houden met insecten.

Ook landelijk leveren we materiaal aan voor deze beïnvloeding.

Als in de samenleving de mening wordt aangehangen dat bijensterfte voor het allergrootste deel te wijten is aan gewasbeschermingsmiddelen zoals

imidacloprid zal dit onze activiteiten gericht op varroabestrijding, zorg voor een gevarieerd aanbod van stuifmeel het hele seizoen door en onderzoek naar het complexe probleem nadelig beïnvloeden: "De oorzaak is immers bekend".

Eenzijdige berichtgeving is dus uitermate gevaarlijk en dient in geen enkel opzicht het doel: bescherming van de honingbij.

Wij willen u vragen in uw verdere berichtgeving meer aandacht te besteden aan de werkelijke problemen en zo uw overigens voortreffelijke programma in te zetten ter verbetering van de natuur, het openbaar groen, het tegengaan van bijensterfte en de achteruitgang van de biodiversiteit.

Uiteraard zijn wij bereid deze brief verder te komen toelichten in een van uw uitzendingen.

Met vriendelijke groet,
Jeroen Vorstman,

Manager NBV/Bijenhuis